

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

19 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Constantin Gurschi,

Judecătorii – Ion Arhiliuc și Liliana Catan, examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Chinșa Grigore împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 09 decembrie 2010, în cauza penală în privința lui

Chinșa Grigore Sergiu, născut la 15 mai 1992, originar din s. Viunchi, r-nul Novoucrainskii, regiunea Kirovograd, Ucraina și domiciliat în or. Ceadâr-Lunga, str. Poezdnaia, 10, ucrainean.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. Instanța de fond din 29 martie - pînă la 09 iunie 2010;***
- 2. Curtea de Apel Comrat din 27 iulie 2010- pînă la 09 decembrie 2010;***
- 3. Curtea Supremă de Justiție din 10 decembrie 2013- pînă la 19 februarie 2014;***

Colegiul penal asupra recursului,-

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 09 iunie 2010, Chinșa Grigore a fost condamnat:

- în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității;
- în baza art. 179 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 80 ore muncă neremunerată în folosul comunității;
- în baza art. 188 alin. (3) lit. c), d) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 4 ani închisoare;
- în baza art. 27-145 alin. (2) lit. b), e), i), j) k) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 8 ani închisoare;
- în baza art. 87 Cod penal, pedeapsa aplicată sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, i-a fost înlocuită cu 120 de zile de închisoare;
- în baza art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 10 ani închisoare;
- în baza art. 85 Cod penal, la pedeapsa aplicată prin prezenta sentință, i-a fost adăugat parțial pedeapsa aplicată prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 07.10.2009, stabilindu-i-se definitiv pedeapsa de 10 ani și 6 luni închisoare, cu anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în temeiul art. 90 alin. (9) Cod penal, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, fiind încasat de la Chinșa Gr. în folosul părții vătămate Ceban Gh. sumele de 300 lei cu titlu de prejudiciu material, 100.000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 200 lei pentru serviciile de asistență juridică.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat în fapt că, Chinșa Grigore la 04.02.2010, aproximativ la orele 00:30, aflându-se la domiciliul cet. Marinov N., de pe str. Dzerjinski 1, ap. 9, or. Ceadâr-Lunga, pe ascuns a sustras mijloace bănești în sumă de 890 lei, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă.

Tot el, la 06 februarie 2010, aproximativ la orele 03:00, cu scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns în incinta barului ÎI "Ivanciuc Natalia" situat pe str. K. Marx, 100, or. Ceadâr-Lunga, ce aparține lui Ivanciuc N., de unde pe ascuns a sustras bunuri materiale în valoare totală de 1.975, 5 lei și mijloace bănești în sumă de 456 lei.

Tot el, la 19 februarie 2010, aproximativ la orele 02:00, în mod ilegal a pătruns în casa lui Culeva M., situată pe str. Ostrovschi 41, or. Ceadâr-Lunga, unde se afla pînă la momentul cînd a fost reținut de către colaboratorii de poliție, pe care i-a chemat partea vătămată.

Tot el, la 18 februarie 2010, aproximativ ora 02:00, împreună și de comun acord cu Chiosea Alexei, cu scopul comiterii atacului tâlhăresc, au pătruns în domiciliul lui Ceban Gheorghe, amplasat pe str. Zarecinaia, 17^a, or. Ceadâr-Lunga, unde au cerut de la Ceban Gh. să le transmită bani și ținîndu-l culcat pe pat, i-au acoperit capul cu o pernă și au început să-l maltrateze, aplicîndu-i lovituri cu pumnii pe diferite părți ale corpului, sărind totodată pe corpul lui, prin ce i-au cauzat leziuni corporale de gravitate medie, și în mod deschis au sustras bani în suma de 300 lei, prin ce i-au cauzat lui Ceban Gh. o pagubă materială considerabilă.

După aceasta, urmărind scopul primirii unei sume mai mari de bani și cu scopul omorului, intenționînd să tăinuiască atacul săvîrșit de ei, acționînd de comun și cu o intenție unică, Chinșa Gr. s-a așezat pe picioarele lui Ceban Gh., ținîndu-l de mîini, iar Chiosea A., amenințîndu-l cu omorul, cu cuțitul, pe care îl avea la sine și continuînd să ceară de la Ceban Gh. bani, pricinuindu-i părții vătămate Ceban Gh. suferințe deosebite, timp îndelungat, aproximativ o jumătate de oră, i-a aplicat pătimitului Ceban Gh. multiple lovituri cu cuțitul în regiunea feței, gîtului, cutiei toracice, abdomenului, membrelor superioare, prin ce, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 21 din 01.03.2010, i-au cauzat lui Ceban Gh. cu cuțitul leziuni corporale grave, periculoase pentru viață, însă nu și-au dus pînă la capăt intenția de omor a acestuia, deoarece ultimului i-a fost acordat ajutor medical calificat la timp".

3. Inculpatul Chinșa Grigore, a contestat cu apel sentința instanței de fond, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care acțiunile lui să fie recalificate din art. 27-145 alin. (2) lit. b), e), i), j) k) Cod penal în alt articol, pentru care sancțiunea să fie prevăzută mai blîndă, cu aplicarea în privința lui a unei pedepse mai blînde, deoarece la faza de urmărire penală în privința lui a fost aplicată constrîngerea fizică și presiune din partea organului de urmărire penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 09 decembrie 2010, a fost respins apelul inculpatului, cu menținerea fără modificări a sentinței instanței de fond.

4.1. La adoptarea soluției date, instanța de apel a statuat că, instanța de fond în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) CPP, le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la condamnarea inculpatului Chinșa Grigore în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c); 179 alin. (1); 188 alin. (3) lit. c), d); 27-145 alin. (2) lit. b), e), i), j) k) Cod penal și în baza acestei legii precum și în baza art. 79; 84; 85;87 Cod penal, fiindu-i corect stabilită pedeapsa definitivă de 10 ani și 6 luni închisoare, cu anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în temeiul art. 90 alin. (9) Cod penal, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În acest sens, instanța de apel a conchis că vinovăția inculpatului Chinșa Grigore în săvârșirea infracțiunilor incriminate, întru-totul s-a confirmat prin următoarele probe:

- Declarațiile părților vătămate Ceban G., Ivanciuc N., Culeva M., Marinova V.;
- Declarațiile martorilor Marinov N., Manastîrlî O., Raducan G., Chiosea A., Ceban D.;
- Plîngerea cet. Marinov N. din 07.02.2010 (f.d. 5, vol. I);
- Procesul-verbal de cercetare la fața locului și planșa foto (f.d. 6-10, vol. I);
- Procesul-verbal de autodenunțare a lui Chinșa G. din 10 februarie 2010 (f.d. 18, vol. I);
- Certificatul eliberat de Uniunea Cooperativelor de Consum Ceadîr-Lunga (f.d. 20, vol. I);
- Procesul-verbal de audiere a părților vătămate vătămate Marinova V., Marinov N. (f.d. 22-23, 25-26, vol. I);
- Procesul-verbal de audiere a martorului Marinova G. (f.d. 27, vol. I);
- Plîngerea părții vătămate Ivanciuc N. (f.d. 35, vol. I);
- Procesele verbale de cercetare la fața locului și planșa foto (36-42, vol. I);
- Lista bunurilor materiale sustrase (f.d. 45, vol. I);
- Proces-verbal de autodenunțare a lui Chinșa G. din 10 februarie 2010 (f.d. 46, vol. I);
- Procesele verbale de cercetare la fața locului și planșa foto (48-51, vol. I);
- Actul de predare benevolă din 10 februarie 2010 (f.d. 52, vol. I);
- Procesele-verbale de examinare a obiectelor, documentelor și planșa foto (f.d. 53-55, vol. I);
- Procesul-verbal de audiere a părții vătămate Ivanciuc N. (f.d. 60-61, vol. I);
- Procesul-verbal de ridicare din 20 februarie 2010 și planșa foto (f.d. 64-65, vol. I);
- Procesul-verbal de examinare a obiectelor, documentelor din 20 februarie 2010 și planșa foto (f.d.66-67, vol. I);

- Raportul de expertiză dactilografică nr. 012 din 25.02.2010 și planșa foto (f.d. 100-117, vol. I);
- Plîngerea cet. Culeva M. din 19.02.2010 (f.d. 80, vol. I);
- Procesul-verbal de audiere a părții vătămate Culeva M. (f.d. 93, vol. I);
- Procesul-verbal de audiere a martorului Monastîrlî O. (f.d. 94, vol. I);
- Procesul-verbal de audiere a martorului Raducan G. (f.d. 95, vol. I);
- Procesul-verbal de audiere a martorului Topciu D. (f.d. 96, vol. I);
- Procesul-verbal de audiere a învinuitului minor Chinșa Gr. (f.d. 138-139, vol. I);
- Plîngerea cet. Ceban D. din 18.02.2010 (f.d. 4, vol. II);
- Procesul-verbal de cercetare la fața locului din 18.02.2010 și planșa foto (f.d. 5-13, vol. II);
- Procesul-verbal de audiere a părții vătămate Ceban D. (f.d. 21-22, vol. II);
- Procesul-verbal de audiere a bănuitului minor Chinșa Gr. (f.d. 39-40, vol. II);
- Concluzia expertului nr. 53 din 22.02.2010 (f.d. 78-81, vol. II);
- Concluzia raportului de expertiză medico-legală nr. 21 din 19.02.2010 (f.d. 83-85, vol. II);
- Procesul-verbal de audiere a învinuitului Chinșa Gr. (f.d. 94, vol. II);
- Procesul-verbal de audiere a martorilor Petrova M., Ceban D. (f.d. 108-109, 110-111 vol. II);
- Procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 17.03.2010 (f.d. 112-113, vol. II).

Astfel, instanța de apel prin prisma probelor enumerate supra a subliniat, că argumentele apelantului precum că în privința lui au fost aplicată constrîngerea fizică și presiune din partea organului de urmărire penală nu și-au găsit confirmare.

Mai mult, conform ordonanței de refuz în începerea urmăririi penale din 18 octombrie 2010 rezultă, că în perioada aflării lui Chinșa G. la comisariatul de poliție, în privința lui din partea angajaților poliției nu era exercitată constrîngerea fizică sau psihică. Din explicațiile procurorului în Procuratura Ceadîr-Lunga, Arabadji A., rezultă că chiar de la începutul urmăririi penale Chinșa Gr., și-a recunoscut vina de săvîrșirea infracțiunilor imputate și toate actele de procedură au fost efectuate în prezența inculpatului, avocatului, reprezentantului legal al acestuia precum și a pedagogului.

4.2. La individualizarea pedepsei, instanța de apel a conchis că prima instanță a ținut pe deplin cont de art. 7, 61, 75-78 Cod penal.

5. Inculpatul Chinșa Grigore, fără a invoca vreun temei din cele 16 prevăzute la art. 427 alin. (1) CPP, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea acesteia în partea stabilirii prejudiciului moral, din motiv că starea familiară este precară și el este în imposibilitate să achite un astfel de prejudiciu.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind declarat peste termen, din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 CPP, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că, recursul este declarat

peste termen.

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercitat calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Astfel spus, termenul de declarare a recursului ordinar prevăzut de art.422 CPP (*în redacția legii la data adoptării deciziei instanței de apel 09 decembrie 2010*), era de 2 luni de la data pronunțării deciziei, iar în cazul redactării deciziei – de 2 luni după înștiințarea în scris a părților despre semnarea deciziei redactate de toți judecătorii completului de judecată.

Potrivit dispozițiilor art. 230 CPP, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat a fost pronunțat în prezența inculpatului la **09 decembrie 2010** (f.d. 289, vol. II), ulterior, inculpatul Chinșa Gr., conform recipisei **a primit la 29 decembrie 2010** copia deciziei motivate a instanței de apel (f.d. 308, vol. II), însă, recursul ordinar **a fost depus la 18 iunie 2013**, prin urmare a fost declarat peste termenul legal de 2 luni stabilit de legea în vigoare la data pronunțării deciziei contestate.

Avînd în vedere că, în situația când instanța de recurs respinge recursul ca fiind tardiv, nu se expune asupra circumstanțelor de drept ale cauzei și legalității hotărîrilor adoptate, din acest punct de vedere, nu există temeii de a se expune asupra legalității deciziei instanței de apel referitor la condamnarea lui Chinșa Grigore.

Astfel, raportînd situația reținută în cauză, la prevederile art. 432 alin. (2) CPP, rezultă că lipsesc temeii de drept de casare a hotărîrii adoptate în cauza inculpatului Chinșa Grigore și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului înaintat de inculpat, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, -

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul **Chinșa Grigore Sergiu** împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 09 decembrie 2010, în propria cauză penală, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la 12 martie 2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Ion Arhiliuc

Liliana Catan